بررسی رابطه بین مدیریت نقدینگی با سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران(مطالعه موردی: شعب استان کهگیلویه و بویراحمد)

مجتبی سخنور[۱] مازیار صابری[۲]
۱–دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده مدیریت دولتی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران . نویسنده مسئول
Sokhanvar1656@yahoo.com
۲–استادیار گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت دولتی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج ، ایران

چکیده

مدیریت یکپارچه دارایی و بدهی، نگاه یکپارچه و همزمان به دارایی‌ها و بدهی‌های بانک‌ها، ترکیب آنها و رویکرد مدیریتی سازمان‌یافته و نظام‌مند است که هدف‌گذاری انجام‌شده در زمینه‌های سودآوری را محقق می‌سازد. پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین مدیریت نقدینگی با سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمدپرداخته است. جامعه آماری این پژوهش ۵۰ نفر از کارکنان بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویر احمد می باشدکه به دلیل کم بودن جامعه آماری تمامی کارکنان جامعه آماری به عنوان حجم نمونه پژوهش، با روش تمام شماری انتخاب و در بازه زمانی سال ۹۷-۹۸ اقدام به جمع آوری نظرات آنان گردیده است. با استفاده از ابزار پرسشنامه استاندارد، اطلاعات لازم جمع آوری و با استفاده از ضرایب همبستگی و رگرسیونی با استفاده از نرم افزار **spss** ، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج بررسی فرضیه های این پژوهش حاکی از آن است که بین مدیریت نقدینگی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه ارتباط مثبت و معنی داری وجود دارد.

واژه های کلیدی : مدیریت نقدینگی، سودآوریری، قرض الحسنه مهر، کهگیلویه و بویراحمد

۱)مقدمه و بیان مسئله

صنعتی شدن جوامع، گسترش و تحول در فعالیت‌های اجتماعی و درنتیجه پدیدار شدن نیازهای جدید از عوامل مهم و اثرگذار در ایجاد و گسترش نهادهای مالی بوده‌اند ولی توسعه و پیشرفت‌های اقتصادی نیز یکی از مهم‌ترین عوامل در گسترش و تحول این نهادها به شمار می‌روند. درواقع نهادهای مالی جهت تسهیل در پیشرفت‌های دیگر نهادهای اقتصادی شکل‌گرفته‌اند، لذا در این شرایط جذب بیشتر منابع مالی و رقابت مؤثر در جذب این منابع و سودآوری توسط سازمان‌های اقتصادی از موضوعاتی است که موردتوجه قرار داشته و دارد (رازانی، ۱۳۸۲). بنابراین مسئله مهم در نظام بانکی موجود، مدیریت نقدینگی و نحوه تجهیز منابع مالی و سپس تخصیص و توزیع آن در بخش‌های مختلف اقتصاد و بین فعالان اقتصادی و نیز مسیرهایی است که حجم پول موجود وارد سیستم اقتصادی شده و در آن گردش می‌کند (بدیعی و همکاران، ۱۳۹۴). سود ازجمله اطلاعات بااهمیت در تصمیمات اقتصادی به شمار می‌رود. مطالعات و پژوهش‌های انجام‌شده درباره سود، یکی از پرحجم‌ترین و بیشترین تلاش‌های پژوهشی را در تاریخ حسابداری تشکیل می‌دهد. سود به‌عنوان راهنمای پرداخت سود تقسیمی، ابزار سنجش اثربخشی مدیریت وسیله پیش بینی و ارزیابی تصمیم‌گیری‌ها، همواره مورداستفاده سرمایه‌گذاران، مدیران و تحلیل گران مالی بوده است (ژیائو[1]، ۲۰۱۶). بر این اساس، محققان بسیاری سعی کردند عوامل مؤثر بر سودآوری شرکت‌ها را شناسایی کنند. در این میان نقدینگی به‌عنوان عاملی مؤثر بر سودآوری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که موردتوجه خاص مدیران مالی شرکت‌ها قرار دارد و می‌تواند بر سودآوری شرکت‌ها مؤثر باشد. البته بعضی‌ها نقدینگی را واجد اهمیت بسیار زیادی می‌دانند و معتقدند که اگر شرکتی که سودآور نباشد مریض است ولی اگر نقدینگی نداشته باشد در حال مرگ خواهد بود. به‌عبارتی‌دیگر احتمال اینکه شرکتی سودآور نباشد و به حیات ادامه دهد وجود دارد ولی بدون نقدینگی نمی‌تواند به بقای خود ادامه دهد (بختیاری، ۱۳۸۵). مدیریت نقدینگی یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی است که سیستم بانکداری و مؤسسات مالی و اعتباری با آن روبرو است. دلیل اصلی این چالش آن است که بیشتر منابع بانک‌ها از محل سپرده‌های کوتاه‌مدت تأمین می‌شود. علاوه بر این، تسهیلات اعطایی بانک‌ها صرف سرمایه‌گذاری در دارائی‌هایی می‌شود که درجه نقد شوندگی نسبتاً پائینی دارند. ناکافی بودن مقدار نقدینگی، بانک را درخطر عدم توانایی در ایفای تعهدات روبرو می‌کند و درنتیجه بانک در معرض ورشکستگی قرار می‌گیرد. همچنین نگهداری نقدینگی بیشتر، هرچند موجب کاهش ریسک می‌شود، ولی فرصت‌های سرمایه‌گذاری را از بانک گرفته و باعث کاهش بازدهی منابع بانک خواهد شد (عزتی، ۱۳۹۵). مدیریت نقدینگی شامل پیش‌بینی نیازهای بانک در مقاطع مختلف و تأمین این نیازها با حداقل هزینه ممکن است. نگهداری دارائی‌های نقد شونده به‌منظور کسب اطمینان از وجود جریان‌های مالی جهت پرداخت به متقاضیان سبب کاهش فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای بانک می‌گردد. علاوه بر این مدیریت هوشمند نقدینگی بانک را قادر خواهد ساخت تا به‌موقع و بدون خطا جوابگوی نیازهای مشتریان باشد. این امر سبب افزایش اعتبار نزد مشتریان و جامعه می‌شود (مقدم زنجانی و پیری، ۱۳۹۱). نتایج تحقیقات انجام‌شده و تجارب بانک‌ها نشان داده است که هیچ بانکی قادر نخواهد بود مقدار دقیق نیاز به نقدینگی را در آینده پیش‌بینی نماید. بنابراین بانک‌ها باید همواره به ابزارهای کنترل نقدینگی مجهز باشند. لذا با شناخت از جریان اصلی نقدینگی، بانک‌ها باید نظامی را جهت برنامه‌ریزی نقدی خود پیاده نمایند. با استفاده از این برنامه‌ریزی‌ها می‌توان نیاز به نقدینگی را کاهش داده و عملیات عادی بانک را با به‌کارگیری

[1] Xiao, Yayi

مقادیر کمتری از نقدینگی اداره نمود (عرب مازار و قنبری، ۱۳۷۸). در این راستا ضروری است بانک به‌جای برخورد منفعلانه، همواره به دنبال پیش‌بینی جریان نقدینگی در آینده باشد تا بتواند در زمان مناسب اقدام مناسب را انجام دهد. مزیت پیش‌بینی نقدینگی این است که سازمان را از کاستی‌ها و مازادهای نقدینگی در آینده مطلع کرده و امکان برنامه‌ریزی مناسب برای مواجهه بهینه با کمبود یا مازاد نقدینگی را برای سازمان فراهم می‌کند. در این راستا لازم است جریان نقدینگی واقعی و همچنین جریان نقدینگی پیش‌بینی‌شده بر اساس عملکرد به‌صورت مستمر مورد ارزیابی قرارگرفته و با بودجه مطابقت داده شود. بنابراین در این پژوهش سعی بر آن است به این سؤال پاسخ داد شود که: آیا بین مدیریت نقدینگی و سودآوری در شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی‌دار وجود دارد؟

۲) ادبیات و مبانی نظری پژوهش

بانکداری اسلامی در ایران و نقش صندوق های قرض الحسنه

به دنبال پیروزی انقلاب اسلامی و برقراری جمهوری اسلامی، لزوم استقرار نظام اقتصادی اسلامی به‌عنوان یکی از ضرورت‌های اساسی کشور مطرح شد. مهم‌ترین اقدام عملی در این جهت ریشه‌کن کردن ربا از سیستم بانکی کشور می‌توانست باشد تا بدین وسیله بنیان یک اقتصاد توحیدی مبتنی بر قسط و عدل گذارده شود. به همین منظور پس از انقلاب در سال ۱۳۵۸ اقداماتی در جهت اسلامی کردن نظام بانکی به عمل آمد، که این اقدامات را می‌توان در کوشش‌های اولیه برای حذف بهره و برقراری کارمزد در سیستم بانکی و تأسیس بانک اسلامی و توسعه صندوق‌های قرض‌الحسنه خلاصه کرد (بهمند و بهمنی، ۱۳۷۴).

مدیریت نقدینگی

مدیریت نقدینگی به معنای تخصیص منابع نقدینگی برای پرداخت بدهی‌های تعهد شده و سرمایه‌گذاری‌های مختلف در طول زمان است که مدیریت برای حداکثر نمودن ثروت سهامداران اعمال می‌نماید (موسویان، ۱۳۸۹).

مدیریت نقدینگی، حصول اطمینان از این موضوع است که بانک قادر به انجام کامل تعهدات قراردادی خود می‌باشد. درواقع مدیریت نقدینگی به مفهوم توانایی بانک جهت مدیریت بهینه کاهش‌های سپرده‌ای و دیگر دیون در کنار مدیریت رشد پرتفوی وجوه وام و دیگر دارایی‌ها و نیز اقلام خارج از ترازنامه می‌باشد، به‌طوری‌که درنتیجه آن بانک بتواند با هزینه‌ای قابل‌قبول و در سریع‌ترین زمان ممکن کمبود منابع نقدینگی خود را جبران نماید. عناصر حیاتی مدیریت نقدینگی مشتمل بر سیستم‌های مناسب اطلاعات مدیریت، کنترل متمرکز نقدینگی، تجزیه‌وتحلیل خالص وجوه موردنیاز برای سناریوهای مختلف، تنوع منابع تأمین مالی و برنامه‌ریزی اقتصادی است (ارجمند نژاد، ۱۳۸۴).

چارچوب مدیریت نقدینگی

چارچوب ارزیابی و مدیریت نقدینگی بانک شامل موارد زیر می‌باشد:

۱)مشخص نمودن منابع اصلی ورودی و خروجی نقدینگی بانک

۲)اندازه‌گیری و مدیریت خالص وجوه موردنیاز

۳)مدیریت دسترسی به بازار

۴)برنامه‌ریزی احتیاطی(عرب مازار و قنبری، ۱۳۸۶).

عوامل مؤثر در مدیریت دارایی‌ها

عوامل زیر در مدیریت دارایی‌ها تأثیرگذار هستند:

۱- بانک‌ها تحت کنترل شدید قانونی قرار دارند و مدیریت منابع باید در چارچوب قوانین و مقررات وضع‌شده توسط مراجع قانونی و ناظر، انجام شود.

۲- روابط هر بانک با مشتریان سپرده‌گذار و اعتباری خود بر مبنای اعتماد متقابل است.

۳- سهامداران بانک‌های تجاری همانند سایر سرمایه‌گذاران، نرخ بازدهی انتظار دارند که با ریسک سرمایه‌گذاری، متناسب و با نرخ بازدهی سایر سرمایه‌گذاری‌های مشابه، قابل‌مقایسه باشد.

رابطه میان ریسک دارایی‌ها و نرخ بازده مورد انتظار در آن به‌صورت مثبت می‌باشد، بنابراین بانکی که سرمایه‌گذاری یا پرداخت وام با بازده مورد انتظار بالا انجام می‌دهد، باید ریسک بیشتری نیز بپذیرد. اهداف سپرده‌گذاران و سهامداران بانک تااندازه‌ای باهمدیگر در تعارض است. در تقابل اجتناب‌ناپذیر میان نقدینگی ضروری و میزان سوددهی مطلوب که در هریک از معاملات مالی بانک پیش می‌آید، این تعارض نمایان می‌شود(خضراء، ۱۳۸۵).

وظایف مدیر نقدینگی

۱- سیاست‌گذاری نقدینگی؛ تعیین سیاست‌ها و خطوط کلی راجع به همه فعالیت‌های مرتبط با نقدینگی.

۲- برنامه‌ریزی نقدینگی؛ تدوین برنامه نقدینگی بر اساس راهبردها و تهیه و بازنگری بودجه نقدی.

۳- مدیریت تأمین منابع مالی موردنیاز؛ تأمین منابع موردنیاز برای تداوم عملکرد سازمان.

۴- مدیریت سرمایه‌گذاری (به‌کارگیری) نقدینگی در دسترس؛ بهره‌گیری سریع از وجوه نقد مازاد در راستای حداکثرسازی سود سازمان.

۵- مدیریت دریافت‌ها و پرداخت‌ها؛ اطمینان از تحقق به‌موقع ورودی‌ها و خروجی‌های نقدینگی بر اساس بودجه نقدی.

۶- مدیریت اندوخته نقدینگی؛ به‌روزرسانی نقدینگی احتیاطی لازم برای جلوگیری از مواجهه با کسری نقدینگی (آقایی و شاکری، ۱۳۸۹).

پیشینه ی پژوهش تحقیق

راعی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی اثرات قدرت بازار و ساختار درآمدی بر سودآوری و ریسک ورشکستگی در نظام بانکداری ایران پرداخته اند. نتایج این پژوهش که با استفاده از اطلاعات ۱۷ بانک در بازه زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۴ انجام‌شده حاکی از آن است که قدرت بازاری بیشتر منجر به سودآوری بیشتر بانک‌ها شده و در این شرایط بانک‌ها از ریسک ورشکستگی کمتری برخوردار بوده‌اند. از طرف دیگر افزایش سهم درآمدهای غیر بهره‌ای از کل درآمدهای بانک به‌طورکلی سودآوری بیشتر را به همراه داشته است.

فاضلی تبار و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی به بررسی نقش شوک نقدینگی بر تجهیز و تخصیص منابع بانکی (مطالعه موردی بانک های تجاری کشور) پرداخته اند. نتایج این پژوهش نشان می دهد که مطابق با تخمین مدل تاثیر متغیر نقدینگی بر ساختار بودجه بانک، مثبت و از لحاظ آماری معنا دار می باشد. همچنین ضریب اثر گذاری متغیر نرخ سود

تسهیلات بانکی بر ساختار بودجه بانک مثبت و معنا دار می باشد. و در نهایت متغیر نرخ بازگشت دارایی بر ساختار بانک از لحاظ آماری معنا دار نمی باشد.

نصیری (۱۳۹۷) در تحقیقی به بررسی رابطه بین نقدینگی بانک و سودآوری آن در بانک های پذیرفته در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته است. نتایج این تحقیق نشان می دهد که مدیریت نقدینگی رابطه معنادار قوی با سودآوری در نظام بانکی، درمقایسه با سایر عوامل و متغیرهای تاثیر گذار درونی در سودآوری، دارند. همچنین نتایج آزمون رگرسیون نشان می دهد که متغیرهای نقدینگی (نسبت جاری و نسبت وجوه نقد به دارایی) تاثیر منفی بر سودآوری (بازده حقوق صاحبان سهام و بازدهدارایی) و متغیرهای بهره وری مدیریت (نسبت وام به دارایی ها و نسبت وام به سپرده ها) تاثیر مثبت بر سودآوری دارد .

احمد (۲۰۱۶) در تحقیقی به بررسی اثر نقدینگی بر سودآوری بانک چارتیرد پاکستان پرداخت، در این تحقیق برای نقدینگی از نسبت آنی استفادهشده، نتایج تحقیق حاکی از این است که رابطه مثبت ضعیف بین نقدینگی و سودآوری وجود دارد.

دهیات (۲۰۱۶) به بررسی تأثیر نقدینگی و توان پرداخت بدهی بر سودآوری ۱۵ بانک اردنی پرداخته است. نتایج تحقیق وی نشان داد که نقدینگی بهطور قابلملاحظه رابطه منفی با سودآوری دارد.

وینتیلا (۲۰۱۶) در پژوهش خود رابطه نقدینگی و سودآوری شرکتهای رومانیایی را در دوره زمانی ۱۰ ساله بررسی کرده است. نتایج تحقیق آنها نشان داد که نقدینگی رابطه منفی و معنیداری با سودآوری دارد.

۳) روش شناسی

تحقیق حاضر از نظر دسته بندی تحقیقات بر حسب هدف از نوع کاربردی، برحسب نحوه گردآوری داده ها، توصیفی از نوع پیمایشی و از نظر تجزیه و تحلیل داده ها از نوع همبستگی به شمار می رود. قلمرو مکانی و زمانی این تحقیق بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد در سال ۱۳۹۸ می باشد. برای جمع آوری اطلاعات استنباطی از ابزار پرسشنامه استاندارد که میزان روایی آن با تایید اساتید مجرب و متخصصین بانکی، و همچنین میزان پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب الفای کرونباخ سنجیده شد که این مقدار برابر ۰/۸۶۵ محاسبه شده است. در مرحله بعد با مروری بر ادبیات پیشین، متغیرهای مرتبط با موضوع تحقیق شناسایی شد و نهایتا پرسشنامه با ۴۲ سوال دراختیار جامعه هدف، که تعداد (۵۰تن از کارکنان) قرارگرفت. با توجه به آمار و ارقام در دسترس از واحد منابع انسانی بانک قرض الحسنه مهر ایران استان کهگیلویه و بویراحمد، تعداد کارکنان بانک ۵۵ نفر بوده که از روش نمونهگیری تمام شماری برای تعیین حجم نهایی جامعه استفاده شده است. اما به دلیل اینکه تعداد اندکی ازکارکنان (خدماتی) در بانک از تخصص کافی و لازم برای پاسخ دادن به سوالات پرسشنامه برخوردار نبوده اند نهایتا تعداد ۵۰ نفر از کارکنان بانک قرض الحسنه مهر ایران استان کهگیلویه و بویراحمد به عنوان حجم نمونه نهایی پژوهش انتخاب گردیده اند. در پرسشنامه از جامعه هدف خواسته شد نظر خود را در مورد میزان هر کدام از شاخص ها، روی طیف لیکرت پنج گزینه ای نشان دهند. به منظور تجزیه و تحلیل نتایج پرسشنامه، از آزمون های همبستگی و ضریب رگرسیون با استفاده از نرم افزار SPSS برای انجام عملیات آماری بهره گرفته شده است.

۳-۱) فرضیه های پژوهش

فرضیه اصلی پژوهش

بین مدیریت نقدینگی و سودآوری در شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد ارتباط مثبت و معنی‌دار وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی پژوهش

۱- بین دارایی‌های نقد و شبه نقد و سودآوری در شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی‌داری وجود دارد.

۲- بین درآمدهای قابل پیش‌بینی و سودآوری در شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی‌داری وجود دارد.

۳- بین مدیریت بدهی و سودآوری در شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی‌داری وجود دارد.

۴- بین مدیریت متوازن دارایی و بدهی و سودآوری در شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی‌داری وجود دارد.

۵- بین مطالبات معوق و قابلیت تبدیل دارائی‌ها و سودآوری در شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی‌داری وجود دارد.

٤) تجزیه و تحلیل توصیفی و استنباطی فرضیه ها

٤-۱) تجزیه و تحلیل توصیفی

در بررسی جنسیت افراد مشخص شد، از بین تعداد کل ۵۰ نفر پاسخگو صفر درصد از کارکنان زن و ۱۰۰ درصد از کارکنان مرد هستند. در بررسی میزان سابقه خدمت مشخص شد از بین تعداد کل ۵۰ نفر پاسخگو، ۷۶ درصد دارای سابقه ۲ تا ۵ سال، ۲۴ درصد دارای سابقه ی ۵ تا ۱۰سال و صفر درصد دارای سابقه ی بیشتر از ۱۵سال می باشد. همچنین در بررسی میزان تحصیلات پاسخ دهندگان مشخص شد که از بین تعداد کل ۵۰ نفر ۱۸ درصد مدرک کارشناسی، ۸۲ درصد کارشناسی ارشد و صفر درصد دارای مدرک دکتری هستند.

٤-۲) تجزیه و تحلیل استنباطی

فرضیه اصلی پژوهش

بین مدیریت نقدینگی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد ارتباط مثبت و معنی دار دارد.

جدول (۱): فرضیه اول تحقیق

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)	توصیف همبستگی
ارتباط بین مدیریت نقدینگی و سودآوری	۰/۵۸۰**	۰/۰۰۱	متوسط

با توجه به خروجی جدول(۱) از نرم افزار spss مقدار سطح معنی داری کمتر یا مساوی ۰,۰۵ می باشد، بنابراین بین مدیریت نقدینگی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد ارتباط مثبت و معنی دار دارد. همچنین با توجه به خروجی نرم افزار ضریب همبستگی ۰/۵۸۰ می باشد که از مثبت بودن آن نتیجه می شود که همبستگی مثبت بوده و با افزایش یا (کاهش) میزان مدیریت نقدینگی، سودآوری در بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد افزایش و یا (کاهش) می یابد.

فرضیه فرعی اول

بین دارایی های نقد و شبه نقد و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (۲): فرضیه اول تحقیق

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)	توصیف همبستگی
ارتباط بین دارایی های نقد و شبه نقد و سودآوری	**۰/٦۲۰****	**۰/۰۰۱**	**بالا**

با توجه به خروجی جدول(۲) از نرم افزار spss مقدار سطح معنی داری که مقدار آن کمتر یا مساوی ۰,۰۵ می باشد نتیجه می گیریم که فرض صفر رد می شود و بین دارایی های نقد و شبه نقد و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی ۰/۶۲۰ می باشد که از مثبت بودن آن نتیجه می شود که همبستگی مثبت بوده و با افزایش یا (کاهش) دارایی های نقد و شبه نقد ، سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر در استان کهگیلویه و بویراحمد نیز افزایش یا کاهش می یابد.

فرضیه فرعی دوم

بین درآمدهای قابل پیش‌بینی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (۳): فرضیه اول تحقیق

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)	توصیف همبستگی
ارتباط بین درآمدهای قابل پیش‌بینی و سودآوری	**۰/٦۱۲****	**۰/۰۰۱**	**متوسط**

با توجه به خروجی جدول(۳) از نرم افزار spss مقدار سطح معنی داری که مقدار آن کمتر یا مساوی ۰,۰۵ می باشد نتیجه می گیریم که بین درآمدهای قابل پیش‌بینی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی ۰/۶۱۲ می باشد که از مثبت بودن آن نتیجه می شود

که همبستگی مثبت بوده و با افزایش یا (کاهش) درآمدهای قابل پیش‌بینی، سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر در استان کهگیلویه و بویراحمد نیز افزایش یا کاهش می یابد.

فرضیه فرعی سوم

بین مدیریت بدهی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (٤): فرضیه اول تحقیق

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)	توصیف همبستگی
ارتباط بین مدیریت بدهی و سودآوری	۰/٤٨٥**	۰/۰۰۱	متوسط رو به بالا

با توجه به خروجی جدول(۴) از نرم افزار spss مقدار سطح معنی داری که مقدار آن کمتر یا مساوی ۰,۰۵ می باشد نتیجه می گیریم که بین مدیریت بدهی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی ۰/۴۸۵ می باشد که از مثبت بودن آن نتیجه می شود که همبستگی مثبت بوده و با افزایش یا (کاهش) مدیریت بدهی، سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر در استان کهگیلویه و بویراحمد نیز افزایش یا کاهش می یابد.

فرضیه فرعی چهارم

بین مدیریت متوازن دارایی و بدهی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (۵): فرضیه اول تحقیق

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)	توصیف همبستگی
ارتباط بین مدیریت متوازن دارایی و بدهی دارایی های نقد و شبه نقد و سودآوری	۰/۵۷۰**	۰/۰۰۱	متوسط

با توجه به خروجی جدول(۵) از نرم افزار spss مقدار سطح معنی داری که مقدار آن کمتر یا مساوی ۰/۰۵ می باشد نتیجه می گیریم که بین مدیریت متوازن دارایی و بدهی و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی ۰/۵۷۰می باشد که از مثبت بودن آن نتیجه می شود که همبستگی مثبت بوده و با افزایش یا (کاهش) مدیریت متوازن دارایی و بدهی سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر در استان کهگیلویه و بویراحمد نیز افزایش یا کاهش می یابد.

فرضیه فرعی پنجم

بین مطالبات معوق و قابلیت تبدیل دارائی ها و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهرایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (٦): فرضیه اول تحقیق

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)	توصیف همبستگی
ارتباط بین مطالبات معوق و قابلیت تبدیل دارائی ها و سودآوری	۰/٦۲۵**	۰/۰۰۱	متوسط

با توجه به خروجی جدول(۶) از نرم افزار spss مقدار سطح معنی داری که مقدار آن کمتر یا مساوی ۰/۰۵ می باشد نتیجه می گیریم که بین مطالبات معوق و قابلیت تبدیل دارائی ها و سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهرایران در استان کهگیلویه و بویراحمد رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین ضریب همبستگی ۰/۶۲۵می باشد که از مثبت بودن آن نتیجه می شود که همبستگی مثبت بوده و با افزایش یا (کاهش) مطالبات معوق و قابلیت تبدیل دارائی ها، سودآوری در شعب بانک قرض الحسنه مهر در استان کهگیلویه و بویراحمد نیز افزایش یا کاهش می یابد.

مدل و تحلیل رگریسونی پژوهش

جدول (۷): فرضیه اول تحقیق

متغیر	B	Beta - Standard	Std. Error	T	P
عدد ثابت	۰/۲٦۲	–	۰/۱۳۸	۱/۸۷	۰/۰۷٤
دارایی های نقد و شبه نقد	۰/۳۵۰	۰/٤۲۸	۰/۰۱۷	۱۳/۵۳	۰/۰۰۱
درآمدهای قابل پیش‌بینی	۰/۲۹٤	۰/۲۲٦	۰/۰٤٦	٤/۹۸	۰/۰۰۱
مدیریت بدهی	۰/۲۷۸	۰/٤۰۸	۰/۰٦۵	۷/۵٦	۰/۰۰۱
مدیریت متوازن دارایی و بدهی	۰/۳۱۹	۰/۲۳٤	۰/۰۵۳	۹/۸۷	۰/۰۰۱
مطالبات معوق و قابلیت تبدیل دارائی ها	۰/۳۳۵	۰/۲٦٦	۰/۰٤٤	۷/۰٤	۰/۰۰۱
	F= ۲۳٦/۰۲; Sig= ۰/۰۰۰; R= ۰/۸۸; R^2= ۰/۸٦				

در این مدل با توجه به مقدار سطح معنی داری (p) که در ۵ عامل کمتر از ۰/۰۵ است کلیه متغیرهای مستقل در پیش‌بینی متغیر وابسته (سودآوری بانکی) اثر معنی‌داری داشتند. به منظور برآورد تخمین، با توجه به اطلاعات به دست آمده و معنی‌دار بودن مدل نهایی رگرسیون چندگانه در این پژوهش (جدول۷)، با معادله‌ی ذیل می‌توان سودآوری در بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد را تخمین زد:

$$Y= ۰/۳۵۰ X_۱+ ۰/۲۹٤ X_۲ + ۰/۲۷۸ X_۳ + ۰/۳۱۹ X_٤+ ۰/۳۳۵ X_۵$$

نتایج جدول(۷) نشان می‌دهد که متغیرهای پیش‌بین۸۶ درصد (R^2 =۰/۸۶) از میزان نوسانات متغیر ملاک (سودآوری در بانک قرض الحسنه مهر ایران) را پیش‌بینی می‌کند که متغیر دارایی های نقد و شبه نقد با داشتن بیشترین بتا (۰/۳۵۰) بالاترین تاثیر و متغیر مدیریت بدهی باداشتن کمترین بتا (۰/۲۷۸) را در سودآوری بانک قرض الحسنه مهر ایران در استان کهگیلویه و بویراحمد دارد.

۵) نتیجه گیری و پیشنهادات

- فرضیه اول نشان می دهد حساب های قرض الحسنه نقش موثری در تعیین نقدینگی و سودآوری در بانک قرض الحسنه مهر ایران دارد. از آنجا که در بانک قرض الحسنه مهر ایران تسهیلات قرض الحسنه از وزنه سنگینی در پرتفوی نقدینگی بانک برخوردار است اهمیت برنامه ریزی برای نقدینگی انواع تسهیلات قرض الحسنه با بازپرداخت های متنوع تر به چشم می آید.
- بانک ها در برخی مواقع جهت رفع مشکلات نقدینگی خود از منابع مالی بانک مرکزی استفاده می نماید. لذا باید با انجام برنامه ریزی های کوتاه مدت و تا حد امکان نیاز بانک را به تأمین منابع مالی از محل بانک مرکزی که دارای نرخ بهره بالاتری به نسبت سایر منابع است کاهش داد.
- مدیران بانک قرض الحسنه مهر دوره های آموزشی مفاهیم و اصول مدیریت دارایی بدهی را به صورت مستمر برای مدیران ارشد بانک ها و شعب خود برگزار کنند.
- نسبت وام به دارایی در بانک ها دارای تأثیر مثبت بر سودآوری بانک ها است که مطابق با ادبیات موجود در بانکداری با افزایش وام دهی برای بانک ها سود بیشتری برای بانک ها ایجاد می شود. بنابراین پیشنهاد می شود که مدیران بانک قرض الحسنه مهر ابتدا با در نظر گرفتن مقررات و رتبه بندی های لازم از مشتریان نسبت به افزایش تعداد و سقف تسهیلات اقدام کنند.
- پیشنهاد می شود اعطای تسهیلات جدید در بانک قرض الحسنه مهر ایران تحت معیارهای جدید و مطابق با معیارهای روز جهانی تعریف شده و انجام پذیرد. این معیارها باید اطلاع دقیق از بازار هدف بانک، شناخت کامل از وام‌گیرنده یا طرف مقابل، هدف از اعتبار و ساختار آن و منبع بازپرداخت اعتبار را در برگیرد.
- همچنین پیشنهاد می شود شبکه متمرکزی از کلیه اطلاعات مرتبط با مشتریان نظام بانکی تهیه شود تا بانک ها از طریق آن نسبت به تصمیم گیری در مورد پرداخت یا عدم پرداخت تسهیلات و وام های خود اقدام نمایند.

٦) فهرست منابع

- ارجمند نژاد، ع. (۱۳۸۴). "اصول اساسی برای نظارت بانکی موثر (اصول اساسی کمیته بال) " ، مجله روند، نشریه علمی تخصصی بانک مرکزی، شماره ۴۵.
- آقایی، م. شاکری، ا. (۱۳۸۹). کاربرد نسبت‌های نقدینگی، جریان نقدی و حسابداری تعهدی در پیش بینی جریان نقدی عملیات آتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادارتهران، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی سال دوم، شماره ۵.
- بختیاری، ح. (۱۳۸۵). "روش های موثر در مدیریت نقدینگی"، فصلنامه حسابرس، شماره ۳۴.

- بدیعی، ح. دهقان دهنوی، ح. اعرابی، م. (۱۳۹۴). شناسایی و رتبه بندی عوامل موثر بر پیاده سازی نظام بودجه نویسی عملیاتی با استفاده از مدل الماس و تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی فازی / دو فصل نامه حسابداری دولتی؛ سال اول، شمار ۲، بهار و تابستان ۱۳۹۴
- بهمند، م. بهمنی، م. (۱۳۷۴). بانکداری داخلی یک، انتشارات موسسه عالی بانکداری ایران.
- خضرا، ن. (۱۳۸۵). بررسی عوامل موثر بر تجهیز منابع مالی کشور. روزنامه سرمایه.
- رازانی، ب. (۱۳۸۲). بررسی ومعرفی روش های جدید و مؤثرجذب منابع مالی درشعب بانک تجارت استان لرستان. پایان نامه کارشناسی ارشد.،دانشکده علوم پایه،دانشگاه آزاد واحد خوراسگان.
- راعی، ر. انصاری، ح. پورطالبی، م. (۱۳۹۸). بررسی اثرات قدرت بازار و ساختار درآمدی بر سودآوری و ریسک ورشکستگی در نظام بانکداری ایران
- عرب مازار، ع، قنبری، ح. (۱۳۸۶). "مبانی نظری مدیریت نقدینگی در بانک ها"، چاپ سوم.
- عزتی، م. (۱۳۹۵) عوامل موثر بر سودآوری بانکهای اسلامی فصلنامه علمی – ترویجی اقتصاد و بانکداری اسلامی، شماره پانزدهم، تابستان ۱۳۹۵ – صفحات ۱۳۹-۱۵۳
- فاضلی تبار، س. فاضلی تبار، م. (۱۳۹۸). بررسی نقش شوک نقدینگی بر تجهیز و تخصیص منابع بانکی (مطالعه موردی بانک های تجاری کشور)، دومین کنفرانس بین المللی مدیریت،مهندسی صنایع، اقتصاد و حسابداری، تفلیس–گرجستان، دبیرخانه دائمی با همکاری دانشگاه امام صادق(ع).
- مقدم زنجانی، م. پیری، ع.(۱۳۹۱)، بررسی تاثیر عوامل کلان اقتصادی بر سودآوری بانکهای اسلامی"، مجموعه مقالات ویژهنامه بیست و سومین همایش بانکداری اسلامی.
- موسویان، ع. (۱۳۸۹). مدیریت نقدینگی در بانکداری اسلامی" فصلنامه معرفت اقتصادی، سال دوم.
- نصیری، م. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین نقدینگی بانک و سودآوری آن در بانک های پذیرفته در بورس اوراق بهادار تهران، پنجمین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در مدیریت و حسابداری، تهران، انجمن مدیریت ایران،

- Ahmad, N. (2016). ” Does Liquidity and Solvency Affect Banks Profitability? Evidence from Listed Banks in Jordan”. International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences . Vol. 6, No.1, January 2016, pp. 35–40 . E-ISSN: 2225-8329, P-ISSN: 2308- 0337
- Dahiyat, A. (2016). Determinants Of Capital Structure Of Banks In Ghana: An Empirical Approach”, Baltic Journal Of Management Vol. 2 No. 1, Pp. 67-79.
- Vintilă, K.(2016) «An Analysis of Firms’ Self-Reported Anticorruption Efforts», Working Paper, Journal of Harvard Business School, vol. 12, n. 77, pp 1-56.
- Xiao, Yayi.,(2016), The Research on Liquidity Risk Management of China’s Commercial Banks, Open Journal of Social Sciences, 2016, 4, 251-259